

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XII. Núm. 607

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

25 març 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

Ens ofegarà l'anarquisme

No voldríem que ningú ens pogués acusar de derrotisme. Lluny del nostre ànim aquesta malura, de tot punt incompatible amb l'Acció Catòlica, que, com a catòlica que és, ha de treballar cada dia i ha d'exercitar-se a cada instant. Ens mostrem sempre optimistes i sabem que, com a catòlics, no en podem pas ésser, de pessimistes. Però ¿qui podrà motejar-nos de derrotistes si afirmem que mai com ara no havíem vist més difícil la situació de la nostra estimada Catalunya?

En la ciutat, els sindicats de la C. N. T., refent-se dia per dia i imposant la seva força a tots i a tothom, sense que hom pugui endevinar quan hi haurà autoritat suficient per a fer-los complir la llei, que per tots costats burlen i escarneixen. Són amos de la situació, i ni Delegats del Treball, ni Governadors civils, ni organismes de la Generalitat no els posen traves. El llenguatge cada dia més desvergonyit (i passi el mot perquè no n'hi ha d'altre de més gràfic) de "Solidaridad Obrera" acusa una audàcia inaudita. Vaga que ells no volen que acabi, vaga que dura (el cas dels ebenistes); vaga que volen que esclati, vaga que esclata. I ni els crits d'horror dels patrons, ni el clam de fam dels mateixos obrers coaccionats, ni la gestió de l'autoritat, ni l'enrunament de la riquesa nacional són prou a deturar aquesta onada destructora i francament anarquista.

Al costat d'això, els atracaments diaris en els llocs més centrals de Barcelona. Estancs, botigues, pisos, tot està a mercè d'unes bandes de gent incontrollada. Un dia són detinguts; altre dia portats a la presència judicial; l'endemà, el Jurat, coaccionat també, els posa de peus al carrer. I així la por a la justícia va desapareixent ràpidament.

El camp es troba en circumstàncies semblants.

Els problemes agrícoles no s'arrangen (i el no arranjant-los tant val com enverinar-los), mentre el senyor Aragai, un dels líders de la gesta tràgica del Penedès, pot publicar llibres en què s'orienten les aspiracions dels parcers directament vers l'apoderament de la propietat... Déu sap per quins camins!

I a tot això, afegiu-hi la guerra religiosa que a Rubí es mostra estúpidament contra els enterraments catòlics, arribant fins i tot al punt del grotesc; a Sabadell en la destrucció d'imatges dels carrers en ple dia i en quadrilla organitzada sense que l'autoritat tingui res a dir-hi; a Barcelona volent imposar arbitris a les campanes, fent-les emmudir com un dia Felip V (totes les tiranies s'assemblen!) feia emmudir l'Honorata, baixant-la del cloquer de la Seu, etcètera. I l'autoritat, inhibint-se continuament, orientada per aquella frase del Cap del Govern, que és tot un programa: "¡Que se pacifiquen ellos!"

Realment, ens anem pacificant. I si la primera condició d'un poble ha d'estar en trobar els mitjans de convivència, allunyant i fonent tots els gèrmens de desfeta i de separació entre germans, haurem de confessar que a Catalunya la convivència es va fent cada dia més difícil i gairebé impossible en certs moments. L'onada anarquista ens ofega i qui sap si és gaire lluny el dia en què ens ofegarà definitivament a tots. Es destrueixen impunement els fonaments més sòlids de la civilització nostra, no pas per vies evolutives, sinó per camins d'enfonsament i de desfeta. Talment com si els bàrbars haguessin d'envair novament la nostra casa. Però aquest cop, els bàrbars els tenim entre nosaltres mateixos i són germans nostres.

¡Quin dolor el d'aquesta hora, com a cristians i com a catalans!

Diàlegs Quaresmals

PER JAUME RAVENTÓS

AMB SANT PERE

Quan el fill pròdig va arribar a la casa del seu bon pare no era bo per gran cosa. La fam i les angúnies que havia passat en l'exili i la marxa sobtada i fatigosa a la casa del pare el tenien aplanat. Afegiu-hi ara el trasbals i la sotragada de la rebuda i us fareu càrrec que els seus nervis havien d'estar sobreexcitats. Un dia, dos dies, tres dies bé els hagué de menester per descansar, per enfortir-se, per quedar-se al costat del seu pare, per acabar-li de contar les trifulgues de la seva vida pròdiga, per obrir-li el cor apesarat de penediment, omplert d'agraïment i efusiu de filial amor.

Però la casa pairal era una casa de molta feina i, mentre el fill s'esplaiava amb el pare, els seus germans sortien a podar les vinyes i esporgar les oliveres, els mossos portaven als camps els forcats amb els parells de bous, els pastors anaven a pasturar els ramats a les muntanyes i a abeurar-los als xaragalls, els llenyataires aclarien els boscos tallant els pins grossos i la brossa baixa... i ell, que tanta feina havia deixat endarrerida d'ençà que se'n va anar, no es podia pas estar amb les mans a les butxaques, ni ho volia tampoc...

— Ànsia, ànsia, ens va dir el mestre una vegada, ¿què dieu, que encara falten quatre mesos per la sega? Amb bona fe us dic: Mireu terres enllà i veureu els blats madurs a punt de segar.

El qui em va trencar les oracions era un vellet calb, eixut de carn, nerviós i mogut, d'ullets petits blavosos i mirada punxeguda, que, amb el gaiato a la mà, m'acabava d'atrapar i que per l'aire semblava que venia de qui sap on i anava molt lluny. En aquell moment el tenia al meu costat. Jo que em giro i me'l miro i, quan vaig veure-li el cap nibat d'una corona lluminosa i un feix de claus a la mà esquerra, el vaig conèixer tot seguit: Sant Pere!

— Oh, Sant Pere gloriós! ¿És que parreu amb mi?

— Jo estava llegint el teu pensament i allò que s'amaga a dins d'ell. Tu te les heus del fill pròdig perquè en aquests moments és la imatge de tu mateix. Jo conec els diàlegs que has tingut amb Sant Josep, amb Sant Joan Baptista i amb Santa Maria Magdalena. El primer et va dar una orientació sobrenatural, el segon et va iniciar pels camins de la penitència, la tercera va posar en el teu cor una goteta de contrició i ara et trobes ja retornat a la casa del Pare, pensant que no has acabat encara la teva feina i sospitant que tot just ara la comences. Talment és així.

— I com és cert tot el que vós em dieu! Parleu-me més encara i es desfaran les boires del meu enteniment. Ara, què cal fer?

— No t'adormis pas en el teu camí, perquè encara és molt llarg el que has de fer. En el Tabor també jo m'hi volia adormir, perquè m'hi trobava bé. I jo deia: "Mestre, seria bo que ens quedéssim aquí. Fem-hi tres tendes, una per Vós, una per Moisès i una per Elies." Jo, però, no sabia el que em deia. No n'hi havia poca, de feina a fer! Si encara no l'havíem començada!

— Ja veig que les vostres paraules són d'home experimentat que ha passat per les mateixes trifulgues meves. Seguiu, seguiu.

— Mira't bé el món i el veuràs dividit en dos partits, el partit de Jesús, el pare de tota la nostra família, i el partit del seu enemic. Nostre pare Jesús i els que són d'ell sembren arreu bona llavor, llavor de veritat i de justícia; l'enemic, però, empastifa els camps de cogula. Cal ofegar la cogula amb l'abundància de la bona llavor, cal ofegar el mal amb l'abundància del bé, i tu no et pots estar amb les mans plegades com un espectador indiferent; ans bé, has de triar el teu partit; o entre els operaris de Jesucrist, o entre els operaris de Llucifer.

— Sí, Sant Pere, sí; teniu raó; jo vull ser un operari de Jesucrist. Poca cosa valc i em reconec força inhàbil; però tinc l'esperança que el bon Amo em dirà el lloc que he d'ocupar i la feina que he de fer.

— El món és un camp de lluita entre dues potències enemigues que van a la barreja. Els soldats de Jesucrist, que sempre sembla que perdin i reben per soldada, mentre lluiten, fatigues i persecucions, i els soldats de Llucifer que sempre sembla que estiguin cantant victòria i són premiats amb àpats i amb plaers, i tu no et pots estar dalt de la muntanya contemplant amb curiositat les peripècies de la lluita; sinó que cal barrejar-se amb els que combaten o pels uns o pels altres.

— ¿Y sempre, sempre, ens tocarà el perdre, als de la banda de Jesucrist?

— Aquesta lluita té les seves peripècies i només Jesús, que és el nostre Cap, en sap el què i el com; però, si et toca participar de la passió de Crist, tingues-ne goig si vols un dia exultar-te en la revelació de la seva glòria. Si ets posat a prova pel nom de Crist, ets benaurat perquè el seu Esperit reposa en tu. També Crist ha patit per tu i t'ha deixat exemple de sofriment perquè segueixis les seves passes. I això que ell no havia pecat, ni mai es va trobar engany en la seva boca i quan era maleït no maleïa i quan patia no amenaçava. Aquestes coses escrivia jo als cristians del meu temps perquè no s'esporguissin per les persecucions i no sembla inoportú repetir-ho avui.

— Ai, Sant Pere, que el patir massa em fa com una mena de basarda i no sé si seré bo per a aquesta lluita.

— Per una banda fas ben fet de no voler ésser massa presumit. En una ocasió jo ho vaig ser i em va entrebancar l'acusació d'una minyona de servei i vaig caure; però, per altra banda, pensa que el capità Jesús va al davant teu per ensenyar-te el camí, va al costat teu per dar-te força i va al darrera teu per guardar-te les espatlles i amb ell i per ell no et serà res impossible. Així, i no d'altra manera, va ésser possible que jo, feble un dia davant una criada, em vagi sentir valent davant la creu.

— Parleu-me encara més; em sembla que em deu com una mena de valor.

— Et diré, doncs, que la feina que et dictarà Jesús és lleugera i de cap de les maneres més feixuga que la que pot suportar la teva força.

— Vós, Sant Pere, treballàreu ardidament, fóreu un apòstol de Jesucrist en terres jueves i en terres de pagans i acabàreu crucificat com el Mestre; però jo, pobre de mi...

— Tu, molt més pobre del que et penses, amb l'ajuda de Déu pots ésser també i has d'ésser un apòstol.

— Jo sóc un ignorant i no sé predicar.

— Però, tens al teu abast tres menes d'apostolat. Pots fer l'apostolat de l'oració, demanant piadosament a Déu pels mèrits de Jesucrist que empari la seva Església i que vulgui regnar a la terra com regna en el cel. Pots fer l'apostolat de l'exemple a casa teva, a la feina, per tot on te trobis, comportant-te com un bon cristià a totes hores. I encara que no sàpigues predicar també serà un bon apostolat de paraula si no t'avergonyeixes de confessar-te cristià, que vol dir seguidor de la doctrina i dels exemples

de Jesucrist, sempre que Déu et doni a entendre que és hora oportuna.

— I amb això en tindrè prou? No em sembla pas cosa massa carregosa. Ben mirat l'oració és una necessitat que sento, comportar-me en les obres com a cristià és una llei que se m'imposa i que reconec que m'obliga i confessar-me seguidor de Jesucrist, quan vingui el cas, és un imperatiu per una ànima noble, del qual no em puc excusar.

Quan jo anava fent aquest enraonament el pelegri que m'acompanyava es veu que ja s'havia fos, perquè quan vaig girar la cara a ell ja no el vaig veure enlloc; però jo vaig anar fent el meu camí meditant sobre totes les coses que m'havia dit.

Comentaris

El drama de la Passió

Distingue tempora et concordabis jura. Ha durat molts anys que la representació escènica del Drama de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, estava gairebé arreu proscriu. El sant respecte que imposa el drama del Calvari, els abusos a què havia donat lloc la seva representació, i la creixent malícia dels temps, foren les causes d'aquest fenomen en un país com el nostre, on les representacions sacres tenen tan llarg i gloriós historial. Solament se salvaren de la *débâcle*, aquí a Catalunya, les representacions d'Olesa i de Rupit.

Ara les circumstàncies conviden a reprendre les representacions sacres. Cal fer conèixer, per tota mena de mitjans bons, el "Gran Desconegut", Jesucrist, de qui adés ha parlat oportunament un diari catòlic. El poble no El coneix. Quasi no El coneix ningú!

L'any passat per aquest temps, uns pagesos del Segrià, amics meus, vingueren a passar uns dies de vacances a Barcelona. És el temps de la poca feina allí. I anaren "a divertir-se", a un teatre del Paral·lel. En dir-los, després, senzillament: "Mal fet!", contestaren tots estranyats: "¿Si varen fer la Passió!", i començaren a explicar entusiasmat els trets més interessants del grandios espectacle, les vives emocions que varen sentir... "Però ¿quants escàndols deuen haver presenciats!" "¿Què diu? ¿Hi havia moments que quasi tothom plorava, vulgues que no!"

Des d'aleshores que hom ha pensat, però calladament, en l'oportunitat de propagar de nou aquest pietós espectacle, degudament representat. I des d'aleshores hom ha anat revivint els dolços records de la meua ja llunyana infantesa, quan el "Drama de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist", — del trinitari fra Antoni de Sant Jeroni, — abocava els pobles de l'alta Segarra a la ciutat de Cervera, on, durant la santa Quaresma, es representava, amb propietat i mitjans que avui semblen un somni, en el seu teatre principal. També hi plorava tothom allí, en les escenes més colpidores del Drama sacre; també surtia tothom entusiasmat i compungit del grandios, del terrible, de l'emocionant, incomparable espectacle.

No cal dir com la gent menuda s'assimilava els trets més forts del gran Drama, i com repetia la lletra, tan casolana com punyent de fra Anton. Hom s'aprenué de cor la relació que l'autor posà en boca del Centurió per a explicar al Pretor Pilat les escenes que presidí comandant la legió romana guardadora de l'ordre en aquella tarda del primer Divendres Sant, que és la pàgina més patètica i ben feta del drama. Mai no pogué, declamar-la tota sense que se li nués el coll...

Quines Quaresmes aquelles, bon Déu!

Els temps en què tenien lloc les representacions del gran Drama de fra Anton de Sant Jeroni, eren semblants als temps presents, però amb sentit més pràctic de la llibertat civil, i un fervor cristià més viu i fecund...

Es registraren alguns abusos, fins i tot algun escàndol, però, ¿és possible, humanament parlant, portar a cap empreses d'aquest caràcter amb la seguretat completa d'evitar-los?

En la representació dels famosíssims Autos Sagramentals, tan semblants a aquesta obra, i en la seva millor època, ¿no se'n registraren alguns, malgrat l'enlairat esperit públic d'aleshores en què tingueren lloc i les precaucions que es prenen per a evitar-los?

Un dels mitjans més eficaços per aquest fi fóra que el poble verament cristià omplís les sales d'espectacles en què tenen lloc aquestes representacions. Però, demés, cal tenir en compte que les escenes de la Passió de Jesucrist, ben representades, somouen i relliguen els cors de tal manera, que fan poc menys que impossibles les irreverències i les profanacions. Prou aconsegueixen els mateixos impiadosos de contenir el plor...

Fem conèixer el *Gran Desconegut*, Crist Nostre Senyor. Ja que és permesa ara l'assistència a l'inefable espectacle de la Seua Passió i Mort, procurem presenciar-lo i que el presenciï com més gent, millor.

Ja fa molt de temps que hom ha sintetitzat tots els precs de l'ànima en una sola paraula:

Senyor, conèixer-vos!

Perquè conèixer-vos és estimar-vos.

I estimant-vos... totes les altres coses se'ns donen amb escreix.

J. J. C.

La creu dels anarquistes

PER R. RUCABADO

Un vòmit de blasfèmies, les més repugnants i vils, contra la creu i els sants, surt de les planes de *Vertical* (1), setmanari anarquista de Sabadell, òrgan oficial de la Federació local de Sindicats, única organització obrera d'aquell importantíssim nucli industrial. Hom pot i hom deu atribuir a l'ambient creat per aquest "òrgan" sindical, escrit en llengua d'infern i pensat en salvatge, el fet de la destrucció impia de creus i capelletes executada en ple dia, públicament, el dia 25 de febrer, per un escamot d'individus que cobrien la seva iníqua acció proferint les greus i acostumades amenaces dels qui duen pistola a la butxaca (2). Aquella *razzia* incivil i bàrbara és relatada amb burles grolleres en aquelles planes revoltants, i les imatges enderrocades són encara injuriades amb conceptes els més infernals. Les imatges i les creus són "*monstres estúpids de fang barrejat de crims* (??) i...", la ploma no pot resistir la còpia. Un article retolat *Massa creus!* conté un repàs que equival a noves amenaces. Són denunciats els carrers que porten els antiquíssims noms ciutadans de la Creueta, les Tres Creus. I una de les amenaces tingué compliment immediat.

Val la pena d'esmentar-ho perquè es vegi a quin grau d'obcecació fanàtica està arrelant-se i es va estenent la fúria anticristiana. "Hom pot comprovar —deia *Vertical* el dia 10— la varietat de creus que són posades també com a senyal i orientació de moltes obres; els *bordons* de la nova voravia del "boulevard" *n'és* (sic) un detall eloqüent." Aquelles creus, que no eren cap signe religiós, sinó un senyal fàcil de dibuixar, foren, per virtut d'aquesta delació, esborrades per odi a la creu de Crist. *El Matí* del dia 17 ho relata: "Un petit detall mostra el refinament amb què es va produint la persecució: amb motiu de les obres del *boulevard* uns operaris marcaren amb creus vermelles unes determinades mides en les llambordes que colloquen actualment al llarg de l'ex-Rambla. N'hi ha hagut prou que el setmanari *Vertical* inserís una mena de lladrucs encapçalats amb el títol de *Massa creus!* perquè a les poques hores aquelles creus fossin esborrades, no esperant pas que fos l'acció del temps l'encarregada de fer-ho."

Però els anarquistes no veuen que tota aquesta desvergonyida ofensiva, vermella d'odi anticristià, és realitzada, com la totalitat de les agressions anticristianes, sota un signe cristià, sota una marca equivalent al signe de la creu de Crist. *Vertical* porta la creu al front, com la *Soli*, perquè totes les publicacions i els llibres revolucionaris, impiadosos i ateistes, que volen fugir de la Creu, no poden escapar-se de la Cronologia. I *Vertical* no haurà observat que totes les blasfèmies contra Crist, són datades pels anys de Crist. La data 1933 que ostenta al cap del número, és una referència cristiana inesborrable. És la data segons l'Era Cristiana. Són els anys comptats del Naixement de Crist, ço que els anarquistes porten marcat al front, mentre la boca renega de Crist i les mans trosseggen creus i imatges. És la jerarquia de Crist, sobirana damunt de la testa dels seus enemics.

Mirin-se'l, aquest 1933, els redactors de *Vertical*, a veure si amb escales i destrals i pistoles se'l po-

den treure del damunt. Acotin el cap, els sacrílegs, davant d'aquesta data, que és tant com una creu, i que és inesborrable; data que vincula els anarquistes sota la jerarquia de Crist, que els fa confessar Crist tant si volen com si no volen. Per la cronologia, testimoni unànime de tota la societat civilitzada, triomfa la jerarquia de Crist en el món, en la història, i a tota la humanitat. Triomfa sobre els seus enemics: els heretges, els blasfems, els incendiàries, els pistolers, els iconoclastes, els destructors de creus i capelletes. Triomfa damunt dels sense-Déu, dels sense-Crist, dels sense-Religió, dels sense-Moral, del sense-Cultura, dels sense-Raó, dels sense-Temença, dels sense-Llei, dels sense-Vergonya. Perquè els revolucionaris ateistes seran tot això: sense-Res, però no pas sense-Temps. I el temps pel qual tots els homes civilitzats compten els anys és el temps de Crist, i no hi ha altra manera de comptar-ho.

Dintre poquíssims dies, el 2 d'abril, començarà l'any jubilar, l'Any Sant, i l'efemèride 1933, el 19.^è Centenari de la Mort de Jesús clavat en creu dalt del Calvari a Jerusalem, el 19.^è Centenari de la Redempció Humana serà una xifra que il·luminarà igualment els creients que els blasfems i els laics. És el 19.^è Centenari de la Creu. I podran enderrocar les creus, però no podran pas destruir la crònica. Esbravin-se, si gosen, amb l'inútil joc d'estripar el calendari. Els anarquistes i tots els anticristians han fet tard. Crist prengué possessió de la humanitat fa 1933 anys, i els espeternecs, esvalots i enderrocs són inútils. Crist té els seus enemics retuts als peus. *Donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum* (3). "Posaré els teus enemics com a escambell sota les teves plantes." Poden, doncs, els llibertaris cridar, blasfemar, amenaçar, matar, robar, exterminar, destruir, i arribar al nivell dels seus il·lustres antecessors en l'odi a Crist: Neró, Galeri i Dioclecià. Tot això es compta i s'ha de comptar i es comptarà pels anys i pels segles de Crist, i la data afirma i restableix ço que la intenció i la paraula neguen debades.

La delicadesa d'esborrar les creus marcades en guix per uns operaris significa l'estulta dèria del fanatisme embriac monomaniac. Feina se'ls gira si volen destruir tot ço que és creu i forma de creu, i tot ço que es creua i entrecreua, en les arts humanes i en la natura. ¿Aboliran els serveis de la Creu Roja? ¿Pretendran impedir l'encreuament dels carrers i dels camins?

*Els grans camins dibuixen creus
per damunt boscos i conreus
els grans camins dibuixen creus llunyanes
a l'infinit, travessant planes...*

han dit en francès Verhaeren i en català Guanyabens (4). I teulada possible no hi haurà per als posseïts d'aquesta fòbia, car les bigues i llates formen creus, i tota la Geometria (els qui la estudiïn) és plena de perpendiculars i d'interseccions, que poden ésser símbols reals de la creu de Crist als ulls enyoradissos del creient, o als ulls rabiosos del perseguidor. Als ulls esparverats del sacríleg perseguit per la consciència acusadora, veient pertot arreu la

imatge de Jesús portant la creu, com la veia Aas-verus, el vell Jueu Errant de la llegenda, qui camina pel món segles i segles, per càstig d'haver tret Jesús del davant de casa seva, impedit-li un instant de repòs quan la Victima se'n pujava al Calvari.

Chesterton, en *L'Esfera i la Creu*, pinta perfectament la demència suïcida dels qui agafen la fòbia de la creu. Hi havia un racionalista que començà, naturalment, per prohibir el crucifix a casa seva, en el coll de la seva muller, i en les pintures. Va devenir cada vegada més furiós i més fanàtic. Volia abatre les creus del costat dels camins. En un paroxisme frenètic s'enfilà al campanar d'una església i arrencà la creu, agitant-la en l'aire i proferrint feréstecs soliloquis. Un vespre, el dimoni de la seva follia el va agafar amb violència i l'emplenà d'aquest deliri que transfigura el món als ulls de l'insensat. Es va aturar al davant d'una tanca, d'una estacada interminable, i els seus ulls s'obriren. Va veure de sobte que l'estacada era com un exèrcit de creus innumerables unides una amb altra. Prengué llavors un bastó i començà a trencar i demolir l'estacada. Quan entrà a casa seva, era boig rematat. Es deixà anar en la cadira, i s'aixecà d'un bot, perquè el sostre repetia la intolerable imatge. Es llançà sobre el llit, però s'adonà que totes les coses que el voltaven recordaven la figura odiada. Va trencar els seus mobles perquè a tots hi havia d'una manera o altra la forma de la creu. Calà foc a casa seva, perquè estava formada per creus. I no podent resistir més, es tirà al riu. Aquesta és la lliçó dels racionalistes —afegeix,— “comencèn per trencar la creu i arriben per destruir el món habitable.”

*Tenen forma de Creu
los aucellets quan volen,
el ganfaró que oneja,
els pins i avets que ramen,
els caminals que es troben
el remador quan rema
el frare que sermoneja,
el nin quan veu sa mare
el penitent quan ora.*

Ho remembra el gran cantor català de la Creu, Mossèn Cinto Verdager. Mossèn Cinto, qui, si algun dia totes les creus fossin arrencades, de Catalunya, ell tot sol, amb la gràcia fecundant de les seves poesies les faria tornar a plantar dretes.

Diuen que troben massa creus, i responc jo que en trobo massa poques. Manquen les creus que, com les Nou Creus, de Núria, assenyalen els llocs on ha caigut mort un home. Pels carrers i les cantonades haurien de venerar-se en memòria dels que han caigut assassinats per les pistoles anarquistes o trossejats per les bombes dels dinamiters. Creus piadoses que marquessin els indrets on els ciutadans i els obrers han mort, víctimes dels seguidors de la

Moral Anarquista codificada per Pere Kropotkine i missionada per Ferrer Guàrdia, Lorenzo, Pestafia i els de la F. A. I.... i els de la contra F. A. I. Creus tan espesses que si fossin de fusta esgotarien un bosc, i si de ferre, esgotarien una mina... Creus que recordarien l'obra dels Sense-Creu, l'obra sagnant dels anarquistes de les quatre generacions que omplenen quatre dècades de la història contemporània, des dels morts del Liceu i del carrer de Canvis fins als morts de la bomba d'En Morral, i des de l'obrer catòlic Camil Piqué, assassinat en 1913 fins al dependent de banca Shelly assassinat a Horta en 1933, fa pocs dies, fins a l'escrivent “esquirol” Bofill, de la fàbrica Nubiola, del Poble Nou, assassinat el 22 febrer, fins a l'obrer socialista Albalat, del port, assassinat aquest mateix mes de març, sense oblidar l'assassinat de l'obrer anarquista Fournier per mà de l'obrer anarquista Lino, a Sabadell, el 25 d'octubre de l'any últim. En tots trenta-sis anys d'atemptats comesos sota l'imperi de la moral anticristiana, sota l'imperatiu d'aquell Codi tenebrós de Kropotkine, *La Moral Anarquista*, que proclama amb infernal cinisme els drets de l'assassí: “derecho de matar, derecho de pillar, derecho de robar”, el codi dels pistolers i dels atracadors, el codi sagnant dels *Sense-Déu*, però *No-Sense-Pistola*, codi triomfal i victoriós avui en tot el territori de la República.

Quan *Vertical* va injuriar en lletra grossa la moral cristiana, i jo em vaig sentir portat a la resposta amb l'article aquí publicat atacant la moral dels anarquistes (5), el paper llibertari no hi replicà sinó per dir en el més immund vocabulari, que “els treballadors” són hostils a la religió catòlica (6). Alguns treballadors són, per desgràcia, hostils a la moral catòlica, però tots els atracadors, tots, li són hostils sense excepció. Ço que el redactor *humorístic* del setmanari, al qual li encarregaren de respondre'm, no digué, era que jo *quelcom més feia*, que vindicar la moral cristiana. Jo, que sóc un treballador, un “pixa-tiniers” (textual, i perdó, lectors: així ho varen escriure ells, els obreristes, fent escarnot del meu ofici de dependent del comerç) jo, que sóc un treballador, atacaré, i ataco i maleeixo, la moral anarquista.

Ja fa temps que us dic, amics meus, que no hi ha tal lluita de classes, i que al fons de la guerra social no hi ha més que una lluita formidable de doctrines morals i religioses. Ja fa temps que us faig observar que els revolucionaris socials no van pas contra els rics, sinó contra els cristians. *Vertical*, en l'últim número publica la caricatura d'un capitalista: el burgès amb la indumentària clàssica dels dibuixos socialistes: barret de copa, armilla blanca, panxa prominent. Aquesta mena de sàtira es limita a dibuixos inofensius. En la pràctica, no són pas els senyors de copalta i levita, els ventres obesos i brunyits, els qui sofreixen i tasten el gust de les pistoles revolucionàries, sinó els pobres, els altres obrers, els qui *no pensen* igual que el pistolero.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Són els pobres, i els sentiments dels pobres, i l'Evangeli dels pobres, i la religió dels pobres, i la creu dels pobres, ço que més irrita i exaspera i més excita l'ira destructora dels anarquistes!

¿Què hi havia pintat o esculpit, damunt les creus o a dins de les capelletes destruïdes pels anarquistes? ¿Retrats de burgesos, estàtues de fabricants, bustos de senyors rics, efigies de milionaris panxuts i amb copalta? No! Hi havia el Crist, pobre, nu i clavat en creu, el Crist, reu condemnat, assotat i sagnant; Ell i la seva Mare, pobre com Ell, amorosa i adolorida. Contra aquestes figures, contra aquests retrats s'esbrava l'ira dels cors de ferro, dels pistolers revolucionaris.

Mentrestant, les veritables imatges burgeses, preferides dels rics... i dels revolucionaris, somreien en els cartells del cinema, palaus de la corrupció burgesa, que els anarquistes mai no pensaran a destruir. Ben al contrari. Persegueixen la creu, perquè és —diuen ells— símbol de la burgesia. Però deixen intactes els altres símbols, molt més burgesos que la creu. Deixen intacte el Cinema, deixen intactes les icones del vici, que el proletariat àcrata sap ado-

rar també. Insulten la Creu quan és "de fang" o "de llauna", com diu *Vertical*. Però no la insulten ni la destrueixen quan la veuen gravada, juntament amb la corona, en les monedes d'argent, o estampada, amb l'emblema monàrquic, en els bitllets de Banc. Amb risc de la vida els arrabassen i arrepleguen, aquests símbols burgesos, els pistolers i atracadors, els moralistes pràctics de l'ètica anarquista. Mai cap burgès no havia fins ara estimat la Moneda, que per definició és el signe més veritable i autèntic del Capital, com aquests fills d'Espartac que per a posseir-la a l'engròs exposen la carn i la sang, d'ells i dels altres. Que roben i s'apropien amb furor, a grapat, a milers, els símbols burgesos, encara que portin marcat o encunyat sobre els escuts reals la creueta que tan avorreixen.

- (1) Penúltim número, divendres, 10 de març.
- (2) Veure el nostre article anterior *Els pistolers sacrilegs*.
- (3) Sant Mateu, 22, 44, &.
- (4) Verhaeren, *Novembre*. Guanyabens, trad. *Trasplantades*. L'Avenç.
- (5) CATALUNYA SOCIAL, núm. 601, 11 de febrer.
- (6) *Vertical*, 24 de febrer.

Carnet setmanal

La situació política. — Amb tot i les profecies de Lerroux, cada dia més vell i decadent, el Govern Azaña continua en el Poder i no sembla sinó que té el desig d'eternitzar-s'hi per a fer la felicitat dels espanyols, tal com l'ha feta fins ara en què cap problema no ens ha estat estalviat, tots enverinats i cap resolt.

¿Era lògic que el Govern caigués per una qüestió d'ordre públic? No, certament. I així ho digueren les minories a última hora, de tal manera que, per a no votar contra el Govern, sortiren, en el moment de la votació, del saló de sessions. Però si això no era lògic ¿per quina raó es començava el debat o es prosseguia amb tant de zel i en termes tan forts? Raons de mecànica parlamentària que no comprenem mai els esperits allunyats de la política de casinet, que ara, com en altres temps, segueix imperant a Madrid.

El Govern, doncs, ha sortit d'aquest mal pas. Però, com n'ha sortit? ¿Hi ha algú a Espanya que a hores d'ara no cregui en la culpabilitat del Govern en els successos de Casas Viejas? Sobretot ¿hi ha algú que no recordi el nom d'Azaña junt a aquella pàgina trista de l'ordre públic espanyol? ¿No era el propi cap del Govern i d'altres de la seva mateixa ideologia qui, en temps passats, cridaven en ple Ateneu de Madrid contra alguns culpables, políticament, de successos semblants? Tot torna en el món i el món resulta quelcom petit, car els casos semblants es multipliquen i els exemples s'estalonen.

Però ara ¿quines perspectives polítiques es noten per al dia de demà? No sembla que, externament, hi hagi cap motiu perquè el Govern deixi d'ésser-ho. Per tant, salvant algun pastelleig interior, que ara com abans és possible i fins i tot probable, tenim Govern per a fer aprovar el projecte de llei de Con-

gregacions i Confessions religioses, que cada dia que passa es va agreujant majorment en el saló de sessions del Parlament, i per arribar a les eleccions municipals del mes d'abril, que estem ja tocant amb la mà.

I què diran aquestes eleccions? Recordem, primerament que tenen una incògnita per a tots plegats: el vot de la dona. El vot femení té realment espantada molta gent, sobretot gent esquerrana. Fa pocs dies que Samblancat donava una conferència a Barcelona, en un dels centres esquerrans, en la qual digué que tenia les conseqüències del vot femení, ja que deia que la nostra dona no està suficientment educada (per ells, educació val tant com ésser esquerrà; ¿qui ho diria que el senyor Samblancat pogués parlar en aquests termes, no?), ni formada per a la lluita ciutadana.

Oïda que aquests temors es confirmen, i això depèn en gran part del que les nostres dones treballin i s'escarrassin en una labor diària de conquesta de vots per al dia 30 d'abril. Es diu públicament que el Govern està seriosament preocupat per aquelles eleccions, ja que poden representar un 14 d'abril a l'inrevés. Sobretot en determinades poblacions on la reacció és veritablement enorme, a la vista de tot-hom, com Madrid, València, Bilbao, Saragossa, etcètera. Déu faci que aquests temors no resultin un somni i que l'esperit del país mostri, si no un triomf complet, almenys un creixement d'esperit públic en sentit dretà que veritablement torni a donar a les nostres coses el sentit que han de tenir segons la nostra psicologia col·lectiva.

La política a Catalunya. — S'ha dit del nostre Parlament que és molt baix de sostre. I podem dir que també la política esquerrana de Catalunya és molt baixa de sostre. Tan baixa, que si no fos la magnitud dels seus disbarats, quasi no l'arribariem a veure.

Quina dissort la nostra, catalans! En un moment en què són obtingudes una part de les aspi-

racions de la nostra terra, cauen aquestes en mans de gent indocumentada, que no sap res de res, que no està preparada per a empreses de govern de cap mena, i que no porta a dins més que una sola cosa: la passió sectària i l'afany de destruir els valors tradicionals de Catalunya, és a dir, l'afany de destruir Catalunya mateixa.

Ni tan sols tenen esma per a procedir en català en les nostres coses, i converteixen tota la llur actuació en allò que necessiten els Governos de Madrid, dels quals són una miserable i mal feta còpia.

Aquí tenim el cas de la vida municipal. Passa aquesta integralment a les mans de la Generalitat; i el primer que s'acut a la gent que allí governa, no és pas la nostra llei municipal, sinó convocar les eleccions municipals el mateix dia que les convoca el Govern de Madrid, fer-les amb el mateix sistema majoritari tal com vol aquell Govern, i fins suprimir les divisions municipals per districtes, tal com aquell Govern ho pensa fer. És a dir, una còpia servil, en els més petits detalls, de tot ço que el Govern Azàña vol i disposa.

Però encara hi ha més: les Corts de Madrid voten una llei per a substituir els Ajuntaments elegits per l'article 29, abans de les eleccions i amb l'afany de tenir-los propis i així fer rutil·lar més a gust la màquina electoral; i el nostre Parlament discuteix tot seguit un projecte de llei per arribar a aquella substitució de seguida, immediatament, seguint iniciatives del Govern madrileny.

Els Ajuntaments que foren elegits per l'article 29 ho foren en les memorables eleccions de 14 d'abril de 1931, és a dir, les que portaren la República. I ara resulta que, després d'haver-nos cantat en tots els tons les excel·lències d'aquelles eleccions, la seva sinceritat, la seva legitimitat, etc., havem de tenir per suspectes més de quatre-cents Ajuntaments de Catalunya per l'única raó d'ésser elegits segons la mateixa llei dels altres i al cap de dos anys de funcionar com a tals corporacions municipals.

En el Parlament, les veus eloqüents de l'Esquerra van dir que aquesta mida se suprimia el caciquisme monàrquic als pobles. Bé; però ¿no correm el perill de caure en el caciquisme republicà gràcies als Alcaldes de Maciana Ordre que seran nomenats sense tenir per res en compte la voluntat popular? ¿O és que la República ha esdevingut tan sanjadora de la nostra vida pública que per ella sola ja constitueix un ennobliment del caciquisme fins al punt de fer odiós el caciquisme monàrquic i fer apreciable el caciquisme republicà? Nosaltres entenem que el mal era, precisament, el caciquisme. Però es veu que no; el mal és una classe determinada de caciquisme, però no el color d'un altre caciquisme.

I així, per aquest camí de rebaixaments, resultarà que un dels primers actes que haurà portat a cap la Generalitat en el Govern local de Catalunya serà un d'aquells actes que tothom blasma, d'intervenció

en els Ajuntaments amb el fi de substituir un suposat caciquisme per un altre de ben real i segur. No tenim llei municipal, no tenim hisendes locals estructurades, no tenim una engruna d'entusiasme en cap poble respecte al nou règim municipal; però, en canvi, tenim Alcaldes nomenats de republicana ordre i comissions gestores substituïnt les autèntiques representacions populars. No esperàvem fruits massa madurs de l'arbre esquerrà que ens desgoverna; però esperàvem, almenys, quelcom que alcés un xic el deprimit esperit públic de les nostres contrades rurals, que ara tocaran les primeres disposicions del nou règim municipal de Catalunya únicament i exclusivament per mitjà d'uns Alcaldes imposats i d'unes Comissions gestores que prenen el lloc als regidors nomenats pel poble, sense cap raó que ho justifiqui.

Un Estatut anticatalà. — Les nostres Corts van aprovar un Estatut Orgànic de Catalunya, amb el vot en contra de la minoria, que, a la fi, resultarà un veritable Estatut anticatalà.

En ell s'estableix un criteri laicista en totes les coses. I on es troba el laïcisme com element català? ¿De quina tradició, de quins textos legals antics, de quina valor espiritual catalana ve el laïcisme?

A més, s'hi fixa un criteri socialitzant de la propietat. I la nostra economia, precisament, es troba tota ella fonamentada en el principi estricte de la propietat privada, de tal manera que tot allò que no és propietat privada no és pas cosa compresa en la nostra economia espiritual.

Així mateix es parteix d'un cert criteri feixístic respecte del poder personal del President. Car cal fer, pel que es veu, un Estatut a mida del senyor Macià. I en un país on la democràcia va ésser ensenyada en plena Edat Mitjana i on l'esperit de les nostres institucions és essencialment democràtic, els principis feixístics hi sobren, absolutament parlant.

¿Què tindrà, doncs, de propi de Catalunya aquest dissonant Estatut? ¿Què ens dirà, als catalans, que desitjàvem una llei fonamental catalana i que ara haurem de veure com per incapacitat racial dels esquerrans de la majoria aquesta llei orgànica és copiada de la trista Constitució espanyola, de la mateixa manera que aquesta constitueix un text doctrinari mal copiat de la Constitució de Weimar, precisament en el moment en què aquesta Constitució començava la seva decadència i la seva caiguda, tal vegada definitiva?

Així són en tot els nostres progressistes. Quan els altres en tornen, ells encara, pobres, hi van amb una ignorància i amb una indocumentació esveradores i dignes de llàstima! I així és com a Catalunya arribarem a tenir un Estatut que no tindrà res a veure amb les nostres tradicions, amb el nostre esperit; un Estatut absolutament anticatalà.

Abans de fer les vostres INVERSIONS EN VALORS consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS
Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

Les causes de la irreligiositat de les masses obreres

PER J. CIVERA i SORMANI

II

Les conseqüències de la indústria moderna

La lluita de classes és un dels errors cabdals del marxisme. Les classes socials existeixen i existiran sempre. Mai ningú no aconseguirà la igualtat absoluta dels homes, perquè no tots tenim idèntiques facultats. Hem de combatre les injustícies socials i els abusos del capitalisme, però hem de procurar que totes les classes socials convisquin harmònicament. Si tots els homes fossin exactament iguals, la vida de societat es faria impossible. No podríem establir un intercanvi de serveis. L'home es lliura a les activitats que estan d'acord amb el seu temperament i amb la seva capacitat intel·lectual. Tots els homes són útils i necessaris, perquè compleixen una funció social.

Els socialistes i tots els qui tenen una concepció materialista de la vida, han fet creure a l'obrer que els catòlics defensem sistemàticament el capital i som enemics de les reivindicacions obreres. Els han fet creure també que aquestes són incompatibles amb el catolicisme. La religió és per als burgesos. El poble no té necessitat d'alçar els ulls al cel demanant l'auxili i la protecció de Déu, perquè ja té sindicats que defensen els seus interessos. Els dirigents del moviment obrer, han aconseguit materialitzar la classe obrera. El bon Jesús estimava els pobres, i ells no volen estimar-lo. És molt difícil ésser ric, perquè el diner és el gran corruptor de la humanitat, però també és molt difícil ésser pobre. No tothom sap seguir el camí de la vida, amb les mans buides. Ens considerem dissortats perquè no posseïm riqueses, i tantes coses que Déu ens ha donat! Prenem determini d'ésser pobres, diu Santa Teresa, i és això cosa de gran mereixement. Però moltes vegades tornem a tenir delit que no ens manqui res, no sols del necessari, sinó del sobrer i ens cerquem amics que ens ho procurin i el temor de perdre-ho ens posa en més grans perills que abans posseïnt la hienda.

L'aparició de les màquines, ha depreciat el valor de l'obrer. La fàbrica ha fet necessària una concentració d'obrers, i aquesta concentració els ha separat de les altres classes socials. No és el nostre intent combatre les màquines i les fàbriques, sinó exposar les causes que han originat la materialització de l'obrer. La indústria moderna ha creat el problema social.

Ch. Benoist, en la seva obra *L'organisation du travail*, diu que, on es troben els instruments es concentra el treball, i, naturalment, també allí on existeix oferta de treball s'han concentrat els obrers; i així tenim concentració dels mitjans de producció, concentració de treball i concentració d'obrers. Primera transformació: el taller s'ha convertit en fàbrica, i el treball que abans era particular i individual, ha arribat a ésser col·lectiu. Per altra banda, concentrats en la fàbrica per causa del treball, els obrers s'han vist precisats a reunir-se al seu entorn.

En les grans ciutats, que és on existeixen els conflictes més greus, les famílies benestants viuen en cases confortables i els obrers en cases petites i sòrdides. Els pobres han estat tractats durament. A

Barcelona, i en totes les ciutats importants, existeix un gran nombre de famílies que es veuen obligades a viure d'una manera immunda. No tots els obrers viuen amb la dignitat que haurien de viure. Les barriades obreres són les més abandonades de la ciutat. Si els rics haguessin pensat una mica més en les necessitats dels pobres, no existirien els odis de classe. El pobre es considera exclòs de la societat, perquè s'ha de pastar el nostre pa de cada dia amb llàgrimes i dolors. Ningú no pot negar que la vida és dura. Quan un home esdevé pobre, ningú no s'apiada d'ell. Tanquem portes i finestres per a no sentir els seus clams. L'home és un llop per l'home. En els moments de prova, és quan ens donem compte de la poca caritat que hi ha al món.

Les pobres dones ens dirien els esforços que han hagut de fer per no morir-se de fam, en trobar-se soles i desamparades. Aquestes veritats desplauen als qui viuen en l'opulència, però crec que s'han de dir. Si al món hi hagués una mica més de caritat, no serien tan enverinades les lluites socials.

El segle XIX va ésser fatal per als obrers. Els homes de la Revolució francesa, havien suprimit el dret d'associació, i els obrers van restar indefensos. Es van imposar les doctrines del liberalisme econòmic, que a la nostra terra encara hi ha elements que s'atreveixen a defensar encobertament, i l'obrer es va convertir en una màquina de producció.

En desaparèixer les organitzacions obreres, van minvar els salaris. La dona de l'obrer, es va veure obligada a abandonar la llar i a incorporar-se a la vida del treball. Darrera de la dona van seguir els infants. Des d'aquell moment podem dir que la família obrera es va dissoldre. La fàbrica va fer desaparèixer els petits tallers i les petites indústries, convertint l'obrer en esclau de la màquina.

Quan la indústria era una empresa familiar, els problemes es resolien fàcilment. La indústria moderna no té en compte les necessitats de l'obrer, sinó la cobejança dels accionistes. L'obrer s'adona que una infinitat de senyors s'enriqueixen amb el seu esforç, i a poc a poc el va dominant un sentiment d'hostilitat contra el patró. Si en triomfar la indústria moderna, els obrers no haguessin estat tractats tan durament, els demagogs i els extremistes, no haurien aconseguit convertir-se en dirigents del moviment obrer. S'han fet grans fortunes, però s'ha obert un abisme entre el capital i el treball. La concentració de grans capitals i la transformació dels patrons en Companyies anònimes, han convertit l'obrer en enemic del capitalisme.

La vida industrial moderna, fa impossible la intimitat del patró i de l'obrer. El patró sap que té un estol d'homes que li fan funcionar les màquines; i l'obrer no sap altra cosa que, existeix un senyor que cada setmana posa a les seves mans el salari estipulat.

No creguin els defensors del liberalisme econòmic, que ha causat tants d'estralls a tot el món, que volem restablir novament els gremis. El règim de Corporació, tenia també molts defectes. Cal reconèixer que va fer un gran bé, però en els seus darrers temps es feia incompatible amb els avenços de la indústria moderna. No tots els obrers podien arribar a

ésser mestres. Únicament hi arribaven els qui tenien més possibilitats. Des del segle XV al XVIII, hi hagué dintre dels gremis una lluita sorda contra el mestratge, al qual no podien arribar els obrers pobres. Es van fundar diverses Confraries, des de les quals es va declarar la guerra, d'una manera ostensible, als mestres.

Mentre les Corporacions es van mantenir addictes a les directrius de l'Església, eren quasi perfectes; però quan va decaure l'esperit religiós, van cometre molts abusos. L'estat va pervertir els gremis. El poder públic, venia els títols de mestre a les persones més influents i adinerades. La història ens demostra que les crisis socials van precedides de les crisis de caràcter espiritual. Quan les passions no tenen un control, l'home esdevé pervers i egoista.

¿Ens estranyarà que la majoria dels obrers no professin cap religió, si han estat tractats amb tan poca caritat? Els patrons, àdhuc els qui no creuen, s'han mostrat tolerants amb el catolicisme, perquè han cregut que la Religió podia ésser el mur que aturés l'allau revolucionària. Quan s'ha plantejat un

conflicte, alguns d'ells, han invocat els textos dels Sants Pares que es refereixen a la qüestió social; però en el moment de planejar llurs negocis han prescindit de les orientacions socials i les doctrines de l'Església. Naturalment que existeix un nucli de patrons que ha obrat sempre dins de la més estricta correcció; però la gran majoria no han tingut en compte les necessitats de l'obrer. Si els obrers no s'haguessin sindicat, malgrat l'encariment de la vida, guanyarien encara jornals misèrrims.

Els obrers saben el que fan els patrons, i no saben el que han dit el Sants Pares, sobre la qüestió social. Si llegissin detingudament la magna enciclica de Lleó XIII. "Rerum novarum", veurien clarament que, l'Església, no combat les legítimes aspiracions de la classe obrera. El catolicisme és compatible amb les reivindicacions que es recolzen damunt la raó i la justícia.

Cal que sàpiguen els obrers que, els catòlics, no som la guàrdia pretoriana del capitalisme; i que si hi ha injustícies en el món del treball, és perquè no és escoltada la veu orientadora de l'Església.

El que diuen els Sants Pares en relació als problemes de la vida econòmica

Darrerament el vicari general d'Augsburg, Doctor Eberler, va donar una conferència interessantíssima a la Universitat popular d'Augsburg, sobre "El que diuen els Sants Pares en relació als problemes de la vida econòmica".

Copiem de l'*Ausburger Postzeitung* el que segueix:

"La doctrina de Crist i de l'Església dona exactament les línies directives per tot el fer i actuar econòmic dels homes. El to fonamental de les prediques de Jesús i tota l'educació religiosa, des dels temps dels apòstols fins a l'actualitat, es concreta en aquelles paraules: "Cerqueu el regne de Déu i la seva justícia." Les activitats i preocupacions dels homes i la vida econòmica radiquen en aquest principi que assenyalava el camí al pensament i a l'actuació catòlica i li posa límits i barreres.

La Roma republicana era dominada per una ordenació econòmica capitalista. Una política que fomentava els latifundis feia possible la possessió de grans riqueses. Al costat del petit cercle dels rics i dels grans potentats i havia l'exèrcit formidable dels desposseïts, que vivia de la sola distribució de gra, la qual no era pas una institució benèfica, sinó un mitjà polític per tal de mantenir en quietud el proletariat de la Roma antiga.

L'agricultura era la font de les riqueses, els treballs agrícoles eren exclusiva obligació dels esclaus. Les indústries, especialment les indústries de luxe, eren treballades per esclaus grecs. El comerç, sobretot el comerç de detall i també el comerç a l'engròs, era tingut per deshonrós i era practicat per estrangers. Els imponderables de la vida pública de Roma eren la desfeta dels costums, l'afany de riqueses i de bona vida, la retenció d'esclaus, l'avoriment al matrimoni i la limitació dels fills. Cèsar i

August s'esforçaren a treballar contra aquesta evolució de la vida de Roma; llur èxit, però, fou gairebé nul. Els mitjans de què Roma disposava per una nova ordenació de la vida de l'Estat eren insuficients i gairebé tots inadequats.

En aquest temps compareix el Cristianisme amb el seu Evangeli. Procedint de la província romana de Judà, es va estendre ràpidament per Síria, Fenícia, Àsia Menor, Armènia i Aràbia; establia punts de sustentament a l'Àfrica i, poc a poc, el centre de l'imperi devenia el centre del Cristianisme.

Entre els principis fonamentals de la doctrina econòmica cristiana hi trobem aquestes frases: Els béns temporals s'han de considerar com un do de Déu, que no s'ha pas de limitar a les mans de pocs. S'ha de donar gràcies a Déu pels béns rebuts, i s'han d'administrar de tal manera que redundin en bé de tots els homes. Per això tots convenen en el principi: El dret suprem de la propietat és de Déu, l'home n'és solament un administrador.

Es parla d'un comunisme defensat pels Sants Pares al qual fan referència en diferents indrets dels seus escrits, però deixen veure ben clar que ells no tracten de la repartició sinó de la distribució. Parlen de la desposseïció voluntària dels béns. En la carta de Sant Barnabàs es diu clarament: "No pots desitjar els béns del pròxim; Déu ha permès el fer ús de tots els béns i hi ha fixat la necessitat i la indigència com a mesura. Per això un no pot viure malgastant i l'altre morint-se de gana. La germanor dels primers cristians anava tan enllà que tenien comunitat de béns i de totes les coses, excepció feta de la dona. Però Lactanci ja porta raonaments decisius contra el propi comunisme: Mai tots els homes seran igualment experts per a menyspreuar el diner, ni seran igualment justos, igualment intelligents, ni treballadors, ni estalviadors. El seu ideal és organitzar la vida a base de la justícia completa. El que vulgui que els homes siguin iguals no pot desfer el matrimoni, robar els béns, ha de cercar la igualtat i l'elevació, deixar l'avarícia i l'afany de riqueses per tal que tots es puguin considerar germans. Cap poder del món no ho pot aconseguir; solament

ho aconsegueix la religió. Sant Agustí considera la propietat privada com a fonament de tota lluita, de la guerra i de tota mena de pecat: "Germans, posem-nos en guarda en front del domini o d'un excés d'amor al domini."

Com a cap de l'Església va prendre els béns mobles de l'Església i volia distribuir-los als pobres. Però llavors ja va preveure que la realització d'un semblant pla solament era realitzable en la vida claustral.

Els Sants Pares de l'Església adopten la següent posició sobre el treball: En tant que Déu guia el pensament, el treball és l'últim fi. Solament el treball basat en els bons costums podia devenir un factor econòmic de la vida cristiana. S'ha interpretat malament el sermó de la muntanya, quan

s'ha volgut suposar que era el sermó del vagar, del no treballar pels fidels cristians. Això és fals. Solament portà un advertiment i un avís per abstenir-se del treball inútil i massa previsor que, pensant en el demà, oblidava el dia d'avui.

El primitiu cristianisme considerava el treball com una disciplina del propi cos, com l'amor al pròxim. El moment ascètic hi era accentuat; no es donava tanta importància al problema econòmic; se li reconeixia, però, la seva valor i la seva importància. La posició de l'Església en front dels rèdits és diferent segons el seu origen, el seu domicili i el seu ambient. No hi havia cap prohibició directa que no permetés cobrar rèdits. Generalment dominava la idea que aquell que cobra rèdits recull allà on no ha sembrat.

Moviment catòlic

Es interessant de constatar com la trajectòria de la persecució religiosa és la mateixa als països balcànics i a Espanya. Certament, les directives de la persecució religiosa procedeixen del mateix centre en un i en l'altre país. I no cap dubte de cap mena que aquest centre és a París i que possiblement és freqüentat per algun català.

Convé també observar l'actitud del Sokol en la política religiosa d'aquell país per tal que sàpiguen a què atendre's els catòlics catalans que admiren aquella organització i que la volen transplantar a Catalunya.

La situació politico-eclesiàstica de Iugoeslàvia

PER A. BÖHM (Viena)

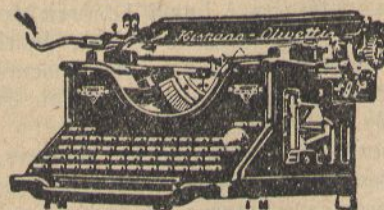
(De la revista *Schönere Zukunft*, 12-III-1933)

La desfeta del 1918 ha privat els estats successors de la monarquia austro-hongaresa de la poderosa protecció de la corona. L'emperador Francesc-Josep era un monarca constitucional; havia de comptar amb una majoria parlamentària liberal i enemiga de l'Església, havia de regnar amb ministres lliurepensadors; però, la seva obediència i fidelitat inflexibles vers l'Església posaven barreres infranquejables a les investides de les temptatives de persecució. Cap majoria liberal no podia pretendre d'atacar els interessos de l'Església. Aquesta situació s'ha canviat ràpidament en els estats successors. L'Església quedà abandonada a les seves soles forces, quan es tractava de fer prevaler els drets del Cristianisme en la vida pública, o al poder de què disposaven els partits que simpatitzaven amb l'Església, o als partits catòlics. Les forces catòliques no eren pas pertot prou poderoses per a estalviar una lluita a l'Església.

L'indret on la lluita contra l'Església i la clerecia és més extensa i més avançada és a Iugoeslàvia. Tant com avançava l'evolució del regne dels serbis, croates i eslovens cap a un estat unitari de "Iugoeslàvia" les investides i la lluita contra l'Església devenien més freqüents i perilloses. En un començament el nou estat sudeslau encara donava alguna valor a les relacions formals i amistoses amb l'episcopat i amb la Santa Seu; fins arribà a haver-hi negociacions per un concordat que mai no

foren preses seriosament per part de l'estat iugoeslau i que fracassaren totalment. D'ençà de la instauració de la dictadura cal parlar d'una guerra declarada a l'Església catòlica. La maçoneria i l'Església ortodoxa estan en lluita amb l'Església catòlica. La influència de la maçoneria és tan gran a Iugoeslàvia, que solament és comparable a la d'alguns estats sud-americans. El rei i molts ministres són maçons; igualment són maçons els dirigents de les dues grans organitzacions *Narodna Odbrana* i *Bela Ruka*, les quals exerceixen una influència decisiva en la política de Belgrad. Les coses que ha de patir l'Església catòlica per part de la maçoneria sèrbia les posa de manifest un fulletó publicat darrerament per Damià Brankowitsch, gran personalitat de la lògia maçònica de Belgrad.

La mateixa campanya es reclama en el programa publicat pel mestre de la Lògia Iugoeslava a mitjans del mes de febrer. Els nou punts d'aquest programa són: 1. No es pot pactar cap concordat amb la Santa Seu; 2. L'Església catòlica de Iugoeslàvia s'ha de separar de Roma i s'ha de convertir en església nacional; 3. Per raó d'interessos nacionals s'han de confiscar els béns de l'Església; 4. La collecta del diner de St. Pere ha d'ésser considerada com una traïció punible; 5. Cal anul·lar el celibat per interès de la moral pública i s'ha d'arrossegar els sacerdots a la vida sexual normal; 6. S'ha de considerar les taxes de dispenses com enganyifes convingudes i punibles; 7. Cal fer obligatori el matrimoni civil; 8. En interès de la pau religiosa "les diverses religions han de transformar-se en una església nacional"; 9. Cal esborrar dels llibres

Hispánico Olivetti M. 40

La màquina de qualitat SUPREMA a un preu RAONABLE
FABRICADA A BARCELONA

Guanyadora del Campionat de Mecanografia de Barcelona

Via Laietana, 37 - Tel. 14734 - BARCELONA

d'ensenyança religiosa tots els passatges que fomenten altres creences; "totes les ideologies ridícules i passades de moda" s'han d'esborrar, després que han estat adaptades a l'esperit modern progressiu.

Aquest programa es reflecteix en les mesures preses pel govern iugoeslau. En tota Iugoeslàvia es manifesta un retrocés en la provisió de càrrecs dels quals són exclosos sistemàticament els catòlics. Ni en l'exèrcit ni en l'administració civil els catòlics no tenen els càrrecs que els correspondria. En la Generalitat de Sudeslàvia, segons la *Kölnische Volkszeitung* de 17 de gener, no hi figura ni un sol catòlic. El 95 per 100 dels funcionaris dels ministeris són serbis, ço és, o ortodoxos o maçons. En molts banats ni hi ha un sol president de circumscripció que sigui catòlic. L'indret on la situació és més difícil és a la Bòsnia, especialment a Sarajevo, que n'és la capital. Aquí, fa uns deu anys que els catòlics eren majoria entre els funcionaris i els mestres; avui ni hi ha un sol director que en sigui entre les 24 escoles oficials de Sarajevo, i entre els 100 mestres de les diferents escoles d'aquesta ciutat solament hi ha 14 ó 15 catòlics. Entre els caps de Secció del banat no figura un sol catòlic. La situació no és pas millor en altres províncies, amb tot i que els catòlics juntament amb els grecs units, els croates, els eslovens, els alemanys i els hongaresos, formen gairebé la meitat de la població; són en conjunt, 5.600.000; ço és, poc menys d'un milió menys que els serbis. La llei escolar de 1929 prohibí als catòlics i als fidels el dret de fundar escoles privades; és cert que no es van dissoldre les escoles existents; es busca, però, fer impossible la llur existència tota vegada que se'ls nega els drets que tenen les escoles oficials, els és prohibit el percebre mensualitats, no es concedeix cap dret als que hi han fet els estudis, etc. Els mestres catòlics són destinats a regions no catòliques, per exemple, a Macedònia, i els mestres no catòlics són enviats a les localitats catòliques. Els llibres escolars que es donen als nens catòlics són irreconciliables amb les idees catòliques, i hi són propagades les mentides més fastigoses contra l'Església; la censura ha prohibit tota crítica sobre els llibres escolars. També es vol prohibir amb disposicions les més arbitràries tota ensenyança religiosa a les escoles. Una comissió no catòlica pot atorgar el títol de mestre de religió per a les escoles catòliques. Pràcticament s'ha prohibit als bisbes i a les autoritats eclesiàstiques l'elecció de mestres de religió; aquests són destituïts, jubilats o destinats a altres diòcesis sense el consentiment de les autoritats eclesiàstiques.

Donant uns honoraris irrisoris se cerca el fer impossible la carrera de mestre de Religió. Els pares són obligats d'enviar els infants a les escoles oficials on domina l'indiferentisme o que tenen per objectiu la lluita contra el Catolicisme. La persecució i l'opressió ridícula dels sacerdots catòlics no s'acaba mai. Els sacerdots vells-catòlics de Croàcia de les activitats dels quals s'espera un afebliment del Catolicisme, disposen d'un ajut generós i esplèndid; els "sacerdots de les missions" de Dalmàcia i d'Eslovènia gaudeixen d'uns grans sous mensuals, en canvi, els sacerdots catòlics passen anys sense poder cobrar la llur paga irrisòria. Els croates i eslovens fugitius d'Istria que s'estableixen a Macedònia són privats dels llurs sacerdots catòlics i amb

promeses i amenaces se'ls vol obligar a renegar de la religió catòlica. Els sacerdots de ritu grec unit són expulsats i els fidels són castigats amb crescudes multes si no fan batejar els llurs infants pels popes ortodoxos.

L'organització catòlica de joventuts *Orel* (àguila) va ésser dissolta en 1929, en canvi el *Sokol* (falcó) devingué organització oficial i se li atorgà el monopoli per a l'organització de les joventuts iugoeslaves. L'*Orel* catòlic comptava amb milers i milers de joves i era la millor organització de joventuts de Iugoeslàvia, vetllava per l'educació física de la joventut a base dels principis catòlics. En canvi, els principis d'educació en què es basa el *Sokol*, des d'un principi, no sols són anticonfessionals sinó que són, en part, enemics de la religió. L'evangeli del *Sokol*, segons el qual cada membre ha de conformar la seva vida, autoritzat per l'assemblea general de 20 de març de 1931, és una prova perfecta d'aquesta orientació. Té per fonament les doctrines del fundador de les lligues txèques del *Sokol*, Dr. Miroslav Tyrs, que era un ateu i que considerava l'home de l'antiguitat, "el noble paganisme", com l'ideal de l'educació. El govern destina sumes fabuloses per a la propagació del *Sokol* i de l'educació anticristiana de la joventut.

La lluita de l'episcopat contra aquest estat de coses ha estat inútil; li foren fetes promeses a mitges que mai no han estat complertes. Era inevitable una ruptura pública. La conferència episcopal d'Agram del 10 al 12 de novembre de 1932 es va veure obligada a alçar la protesta més decisiva "contra els atacs dels enemics de l'Església i dels membres d'altres confessions, dirigits al papa i als santuaris catòlics d'una manera sistemàtica". L'episcopat reclama que tots els problemes que interessen mútuament l'Església i l'Estat siguin resolts d'acord per les dues parts; especialment en ço que fa referència a l'ensenyança religiosa, per tal que els drets de l'Església i dels pares siguin respectats. Demés, l'episcopat protesta contra els llibres escolars, contra la destitució i trasllat de mestres, contra la persecució dels bisbes, dels sacerdots i intel·lectuals a base de delacions; es dirigeix contra el sistema d'educació del *Sokol* que s'ha fet pròpies les idees naturalistes i ateistes del seu fundador. La joventut catòlica ha d'allunyar-se de la influència dissolvent d'aquest sistema d'educació.

El dia 8 de gener es llegí una carta pastoral col·lectiva en totes les esglésies catòliques de Iugoeslàvia en la qual es donen proves de l'acció antieclesiàstica i antireligiosa del *Sokol* i s'exhorta amb insistència a la joventut perquè no entri a formar part d'aquesta organització. Aquesta carta pastoral excità una gran campanya de la premsa contra l'episcopat, dient que havia estat escrita per indicació de Mussolini. L'arquebisbe d'Agram va haver de desmentir en una enèrgica manifestació, que aquesta pastoral fos escrita per a satisfer les reivindicacions dels croates i dels eslovens que reclamen una organització federal de l'estat en un programa llançat ara de poc.

Una altra acusació és la que la carta pastoral va ésser escrita pels jesuïtes; aquesta acusació vol fer popular a Iugoeslàvia un projecte de llei que està en preparació per a l'expulsió de la Companyia de Jesús.

(Continuarà)

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

Les conferències de la U. A. D. P.

Organitzat per la Comissió de Cultura de la Unió de Dependents d'ACCIÓ POPULAR, s'ha celebrat al Casal de Donya Dorotea, de la nostra ciutat, un interessantíssim cicle de conferències de caràcter catòlico-social, que han desvetllat un gran interès, tant per la vàlua dels conferencians, com per l'encert dels temes escollits.

Per bé que ja la Premsa diària ha portat extenses recensions d'aquestes notables dissertacions, ens plau de donar-ne des d'aquí notícia, per tal que quedin registrades en aquest portantveu de la nostra entitat:

El dia 23 de gener proppassat, el Rev. P. F. Giron, C. M. F., desenrotllà el tema: "Bases antropològiques de la societat humana en les diferents teories filosòfiques socials d'avui".

El dia 6 de febrer, el mateix P. Giron tractà de "L'ordre social i les idees filosòfiques modernes sobre la societat humana".

El dia 20 de febrer, l'esmentat orador, va parlar sobre la "Missió de l'Església catòlica en la Societat humana".

El dia 13 del present mes de març, el conegut publicista Sr. Manuel Pugés va dissertar sobre "El liberalisme econòmic i la doctrina social de l'Església".

No cal dir que totes aquestes conferències es vieren molt concorregudes i van plaure extraordinàriament a l'auditori.

Unió de Dependents d'ACCIÓ POPULAR

La U. D. A. P. ens tramet la següent nota:

"La darrera Assemblea d'ACCIÓ POPULAR, celebrada a Tarragona el passat desembre, s'obrí sota el signe: "L'organització per estaments". ACCIÓ POPULAR, que vol esdevenir l'entitat rectora del moviment social catòlic de la nostra terra, fidel al seu programa-manifest, redactat d'acord amb les directives pontificies sobre la matèria, esmerça tot el seu esforç i tota la seva activitat a promoure la creació de les diverses organitzacions estamentals que han de treballar dintre el camp d'acció particular de cada una d'elles, per la finalitat propugnada en l'article primer dels seus Estatuts.

"La "Unió de Dependents d'Acció Popular", l'organització estamental dels dependents, ve treballant de temps en l'estructuració del seu organisme amb el desig que els dependents catòlics de Catalunya puguin comptar amb una entitat representativa dels seus interessos, del tipus de les que els dependents catòlics de l'estranger presenten a la nostra consideració, com a model i exemple a imitar.

Avançant, ara, en aquest treball, i d'acord, en aquest respecte, amb la Junta de Govern d'ACCIÓ Popular, s'ha disposat que tots els socis dependents d'ACCIÓ POPULAR passin a integrar la "Unió de Dependents d'Acció Popular", i que per mitjà d'aquesta "Unió" pertanyin a ACCIÓ POPULAR. Per tant, doncs, a partir del mes de febrer proppassat els dependents inscrits a ACCIÓ POPULAR

figuren ja com a socis de la "Unió de Dependents d'Acció Popular" i des d'aquesta data l'import de les quotes d'associat els serà cobrat directament per ella.

La Secció de Propaganda

La Secció de Propaganda d'ACCIÓ POPULAR ve desplegant una activíssima i interessant labor de formació d'oradors, estructuració de temes de conferències i cursets i organització de campanyes arreu de la nostra terra, per mitjà de les nostres Delegacions i entitats adherides. Molt confiem en aquestes exemplars activitats, cada dia més fecundes i enco-ratjadores.

Per tal d'aconseguir la realització dels explicats objectius, la Secció organitza unes interessants conferències particulars, per als seus membres, en el local d'ACCIÓ POPULAR, les quals van dirigides especialment a la formació d'oradors i a la difusió entre aquests dels esquemes preparats per la Secció.

La darrera d'aquestes sessions íntimes tingué lloc el passat divendres, dia 24 del corrent, i anà a càrrec del jove i distingit propagandista Sr. Joan Manuel Margenat, el qual va explicar amb gran encert, el tema "El Capital".

En la sessió anterior va dissertar el nostre volgut company Sr. Martí Fusté i Salvatella.

Centre Moral del Poble Nou

El nostre Vice-Secretari Sr. Joan Blanch i Boés ha parlat darrerament al Centre Moral del Poble Nou, sobre l'interessantíssim tema: "Entorn de la crisi econòmica". El jove orador es va estendre en encertats comentaris sobre l'actual crisi que pateix el món, estudiant el seu origen i les seves manifestacions i conseqüències, i exposà finalment colpidores suggerències sobre les solucions que el Cristianisme propugna per tal de solucionar els problemes esmentats.

El Sr. Blanch i Boés fou llargament aplaudit, pels nombrosos oients que emplenaven el saló de conferències.

SANT ANDREU DE PALOMAR

El mateix conferenciant ha anat desenrotllant amb remarcable èxit el curset de Sociologia organitzat per la Unió Local de la F. I. C., de Sant Andreu de Palomar. La darrera sessió va tenir lloc al Casal Catòlic, i versà sobre "El Comunisme". El senyor Blanch, amb dades impressionants i fets incontrovertibles va demostrar l'extremada misèria moral i material del dissortat poble rus.

Aquest curset ha anat suscitant gran expectació i ha estat seguit fidelment per un públic nombrós i entusiàstic.

El tema de la darrera lliçó és "La doctrina social catòlica".

SOLSONA

El Canonge Dr. Àngel Munàrriz Delgado, Cate-dràtic del Seminari d'aquella Diòcesi, ha estat nomenat Consiliari d'ACCIÓ POPULAR de Solsona. Aquest nomenament ha estat acollit amb molta sim-

patia, puix que el Dr. Munàrriz coneix a fons l'Acció Social Catòlica.

REUS

La Delegació d'ACCIÓ POPULAR a Reus continua desenrotllant, com sempre, una intensa labor. L'il·lustre Canonge de la Seu Primada de Tarragona, Dr. Miquel Vilatimó, hi donà una importantíssima conferència sobre "El problema escolar; l'escola obligatòria única i laica".

El passat diumenge dia 19, el conegut home de ciència Dr. Ramon Roqué, Prev., parlà de "Les direccions del pensament filosòfic en els nostres dies".

Demà, diumenge, dia 26, el Sr. Blanch i Boés disserterà sobre "El Comunisme". El dia 2 d'abril, el nostre estimat Secretari General, Dr. Antoni Griera. I finalment, el dia 9 d'abril, el nostre il·lustre Vice-President, senyor Joaquim M.ª de Nadal.

Felicitem els nostres amics de Reus pel seu indefallent entusiasme.

RUBÍ

La prestigiosa entitat catòlica "Casal Popular", de Rubí, ha cursat darrerament la seva adhesió col·lectiva a ACCIÓ POPULAR.

No cal dir que la nostra organització ha acceptat molt complaguda una adhesió tan important, puix que és sabut que els catòlics de Rubí realitzen una tasca d'apostolat formidable.

En Civera i Sormani a Guissona

El dia de Sant Josep, el nostre company senyor Civera i Sormani va donar la seva anunciada conferència al Centre Catòlic de Guissona.

Assistí a l'acte una gran gentada. El senyor Civera fou molt aplaudit i felicitat.

El mateix conferenciant, diumenge vinent donarà una conferència a La Garriga.

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca d'Exercicis Espirituals

Han estat ja publicats el següents:

- VOLUM I** **Sant Ignasi de Loyola autor dels Exercicis Espirituals**, pel P. Ignasi Casanovas S. I. Aquest volum, de 424 planes, conté la vida de St. Ignasi del qual es dona un magnífic retrat espiritual.
- VOLUM II** **Text i versió dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola**, pel P. Josep Calveras S. I., volum de 200 planes amb el text original i versió catalana del llibre de Sant Ignasi.
- VOLUM III** **Introducció als Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Teoria i Preparació**, pel P. Ignasi Casanovas S. I. Consta de 332 planes, en les quals trobaran, Directors i Exercitants, profitoses ensenyances per al bon èxit espiritual dels Exercicis.
- VOLUM IV** **Explanació dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Primera Setmana**, pel P. Ignasi Casanovas, S. I. Bell volum de 420 pàgines amb dos gravats explicant les meditacions i aplicacions de sentit sobre Principi i Fonament, els tres pecats propis i l'infern. Conté demés: Addicions, primeres regles de discreció d'esperit, notes sobre escrúpols i suggestions i apèndix.

Preu de cada volum: Rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4,50 ptes.

Hi ha Xacolata
Familiar

KOHLER

al gust espanyol,
en dues qualitats
Popular
i Superior.

ECONOMIA

Balsells

SASTRE

Pl. Urquinaona, 4
Tel. 24954

CONTRA EL MAREIG

PRENEU

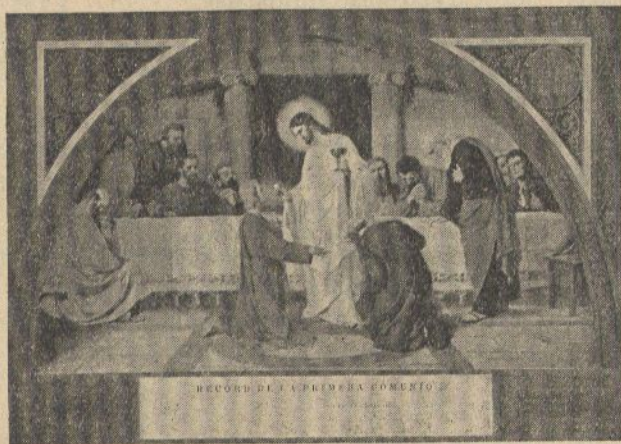
VAIXELL TREN AUTO AVIO

VENDA EN FARMACIES

FIVE

PRIMERA COMUNIÓ

Bells
recordatoris
del dia més
feliç

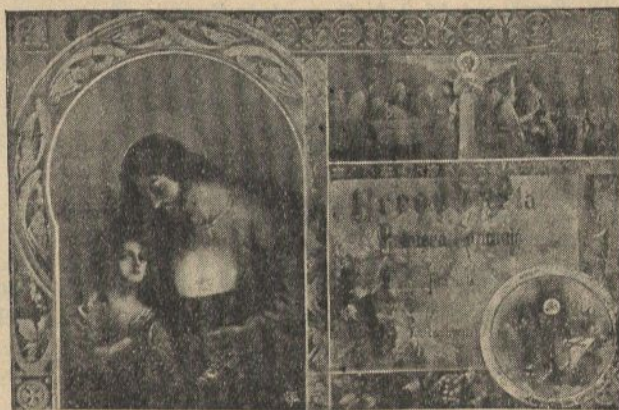
N.º 85 $\frac{1}{2}$. 26 × 37 cm. Cada estampa, 60 ctms.

DEVOCIONARIS • ESTAMPES
OFRENES PRIMERA COMUNIÓ

FOMENT DE PIETAT. ~ Duran i Bas, 11

Estampes a un
o diversos colors.

Diferents tamany
i preus.

N.º 20. 35 × 50 cm. Cada estampa, 50 ctms.

N.º 21. 35 × 34 cm. Cada estampa, 25 ctms.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia
Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

COL·LEGIALS

El més extens assortit
en Impermeables,
Capes, Trinxeres,
Abrics cautxutats estampats

CASA ROSICH

CASA FUNDADA L'ANY 1850

Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Porta de l'Angel, 25

Joan BUSQUETS

MESTRE EBENISTA I TAPISSER
DECORADOR

**MOBLES I OBJECTES
D'ART I DE FANTASIA**

AGENCIAMENT D'INTERIORS
MODERNS I D'ESTIL

ESTUDI, TALLERS I EXPOSICIÓ:

PASSEIG DE GRÀCIA, 36

TELÈFON 16825

B A R C E L O N A

**galletes
Birba**

ASSORTIT PIRINEUS
Especials pel desdèjuni

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

CATALUNYA SOCIAL?

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

GUAYALINA

Laboratori: OLIVER RODÉS. - Consell de Cent, 304 - BARCELONA

OLIVER RODÉS és excel·lent per a combatre la TOS. Té tots els avantatges de la creosota sense cap dels seus inconvenients. Tolerància gàstrica perfecta.

DE VENDA EN TOTES LES FARMACIES

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA

"ENDAVANT"
(Barcelona)
35

RUBI